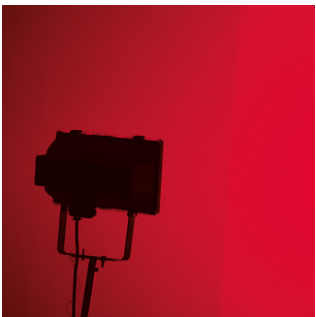
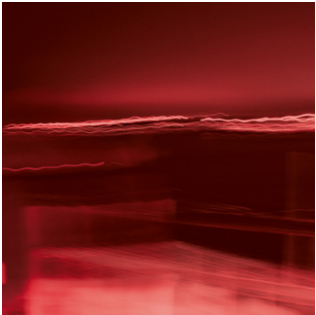
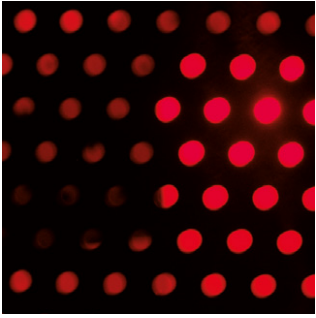

Tekijänoikeus, miten käytän toisen työtä, koulun käyttöluvat

Juha Kallanranta

Tekijänoikeusjärjestö Kopiosto ry

© Juha Kallanranta 2003

KOPIOSTO
TEKIJÄNOIKEUSJÄRJESTÖ

Tekijänoikeuden sisältö – Tekijänoikeuden syntyminen

- Suoja syntyy heti kun teos on luotu
  - Automaattisesti
    - Ei rekisteröintiä
- Tekijä on henkilö, joka on luonut teoksen
  - Aina luonnollinen henkilö
    - Ei ikärajaa
- Oikeudenhaltija on henkilö, joka omistaa oikeudet tai jolla oikeudet on hallinnassa
  - Luonnollinen tai juridinen henkilö
    - Omistaa kaikki tai osan oikeuksista

© - merkki

- © – merkin käyttö
  - Tekijänoikeuden haltija
  - Ensimmäinen julkaisuvuosi
  - Kansainvälinen symboli – tekijänoikeus voimassa tekijällä vaikka ei käyttäisikään merkkiä
  - Ei luo oikeutta – eikä puuttuminen vähennä

Tekijänoikeuden sisältö - Teoskynnys

- Teoksen saadakseen suojaa tulee ylittää teoskynnys
- Miten teos määritellään?
  - Jotta kyseessä olisi tekijänoikeussuojaa saava teos, sen tulee olla
    - 1. kirjallinen tai taiteellinen
    - 2. itsenäinen ja omaperäinen

Tekijänoikeuden sisältö – Tekijänoikeuden syntyminen

- Useampia tekijöitä
  - Yhteisteos
    - Osuudet eivät itsenäisiä teoksia
    - Tekijänoikeus tekijöillä yhteisesti
      - Esim. henkilöiden yhdessä luoma lumiveistos
      - Oppikirja, - materiaali
  - Yhteenliitetty teos
    - Tekijät luovat oman osuutensa itsenäisesti
      - Esim. kuvitettu kirja
      - kuvitetusta lastenkirjasta voidaan jälkikäteenkin useasti erottaa tekstintekijän ja kuvittajan osuus

Tekijänoikeuden sisältö – Tekijänoikeus suojaa

- Tekijänoikeus suojaa
  - Luovan työn tulosta, kun tulos ylittää teoskynnyksen
  - Ei vaatimuksia materiaalin, tekotavan tms. suhteen
    - Esim. lumesta tehty veistos voi saada tekijänoikeuden suojaa
      - tekijänoikeusneuvosto 1999:12
    - Esim. hiekkaan piirretty taulu tai digitaalisessa muodossa oleva kuva

Tekijänoikeuden sisältö - Suoja-aika

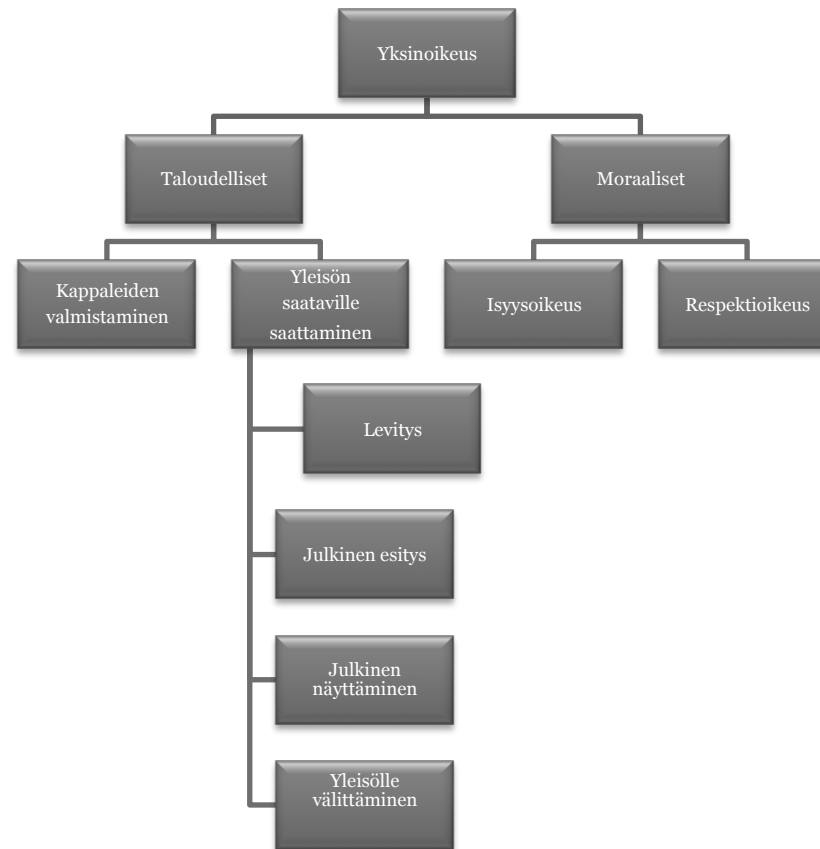
- Pääsääntö:
  - Tekijän elinaika + 70 vuotta kuolinvuoden päättymisestä
  - Teokset, teosvalokuvat
- Poikkeukset:
  - Tavalliset valokuvat 50 vuotta kuvan ottamisvuodesta

Tekijänoikeuden sisältö – Tekijänoikeus ei suojaa

- Tekijänoikeus ei suojaa
  - Ideaa
  - Juonta
  - Tietoa
  - Periaatetta
  - Logiikkaa
  - Yms.
- TV-formaattien suoja?

Tekijänoikeuden sisältö – Kaaviokuva taloudelliset ja moraaliset oikeudet

Tekijänoikeuden sisältö - Siteeraus

- Suora lainaus teoksesta
- Hyvän tavan mukaisesti ja tarpeen edellyttämässä laajuudessa
- Asiallinen yhteys
- Ei tarvitse pyytää lupaa
- Ei tarvitse maksaa korvausta

- Alkuperäisen tekijän nimi mainittava

Tekijänoikeuden sisältö – Kopiointi yksityiseen käyttöön

- Muutaman kappaleen kopiointi sallittua
  - Esim. cd, dvd, keittokirja, nuotit
- Käyttötarkoitus ratkaisee – yksityinen
  - Perhe ja ystävät
- Ei tarvitse pyytää lupaa - ei korvausta
- Kopion luovuttaminen kolmannelle kielletty
- Laillisen lähteen vaatimus

Tekijänoikeuden sisältö – mitä saa käyttää

- Lait, asetukset, viranomaisten päätökset
- Teoksen suoja päättyy 70v. tekijän kuolemasta
  - Ennen 1943 kuolleiden teokset
- Valokuvan suoja päättyy 50v. kuvan ottamisvuodesta

- Tekijä/oikeudenhaltija myöntää käyttöoikeuksia
  - Digilupa
  - CC- , tai muutoin merkityllä lisenssillä.
  - Pyydettyessä

Tekijänoikeudet digitaalisessa ympäristössä

- Internet, intranet, extranet ym. tietoverkot
  - Tekijänoikeudellisesti julkisia verkkoja
  - Suojauksella tai salasanalla ei vaikutusta
  - Tekijänoikeuden suojaaman aineiston laittaminen verkkoon edellyttää oikeudenhaltijan luvan

Some – verkostot

- Facebook
  - LinkedIn
  - Twitter
  - Blogit
  - Ym, ym...
-
- Tekijänoikeudellisesti helposti julkisia verkkoja / palveluita
    - <http://suomenkuvalehti.fi/jutut/kulttuuri/tekijanoikeuksia-rikotaan-internetissa-jatkuvasti/?shared=28670-db4d16ae-999>
    - Ti 28.1.2014

Some verkostot - mistä materiaali

- Tekee itse
  - Päätät itse miten käytät ja mitä lupia myönnät
- Käyttää toisen materiaalia
  - Kysy lupa eri käyttötarkoituksiin

Some verkostot – muuta

- **Palveluntarjoajat**
  - Selvitä palvelun käyttö- ym. ehdot
  - spotify, youtube...
- **Tietosuoja ja yksityisyyden suoja**
  - Henkilötietojen levittäminen – myös valokuva henkilöstä